

Retningslinjer for prosjektering, bygging og søknadsbehandling knyttet til private avløpsanlegg

Vedtatt av Eidsvoll kommunestyre 11.12.2018.

RENSEKRAV

Retningslinjene er en tydeliggjøring av hva forurensningsmyndigheten i kommunen krever ved etablering og oppgradering av private avløpsanlegg, jf. forurensningsforskriften og lokal forskrift om mindre avløpsanlegg. I utgangspunktet følges forurensningsforskriftens krav om 90 % rensing av fosfor og organisk stoff.

TYPER ANLEGG SOM TILLATES:

Infiltrasjonsanlegg – skal velges der det er mulig!

- Muligheten for infiltrasjon *skal* vurderes i alle søknader om utslippstillatelse.
- Der hvor NGUs løsmassekart indikerer at løsmassene på utslippsstedet er ”Godt egnet” eller ”Middels egnet” til infiltrasjon *skal* det utføres en grunnundersøkelse for riktig dimensjonering og for å dokumentere egnetheten for infiltrasjon av avløpsvann.
- Dersom forurensningsmyndigheten vurderer områder på eiendommen egnet for infiltrasjon, skal det utføres grunnundersøkelser for å dokumentere egnetheten for infiltrasjon.
- Infiltrasjonsanlegg etablert før 1985 må påregnes oppgradert.

Filterbed/kunstige våtmarksanlegg – tillates i de fleste tilfeller!

- Løsningen er et godt alternativ der det ikke er mulighet for infiltrasjon.
- Filterbed/kunstige våtmarksanlegg må ha dokumentasjon på filterets renseevne. Filtermediet som omsøkes skal ha dokumentasjon på fosforbindingsevne.

Minirensesanlegg

- Minirensesanlegg tillates til bruk på helårsboliger og lignende.
- Minirensesanlegg tillates kun for bruk på utslipp med sporadisk bruk, som f.eks. hytter/fritidsbebyggelse og forsamlingshus, dersom leverandør kan dokumentere at renseprosessen ikke påvirkes i særlig grad av variasjoner i tilførte mengder avløpsvann.
- Minirensesanleggene skal ha dokumentasjon som tilfredsstillende NS-EN 12566- 3 med nasjonalt tillegg og skal være teknisk godkjenning fra Sintef Byggforsk. Dokumentasjonen skal utføres av nøytrale fagkyndige.
- Ved utslipp til sårbare resipienter, resipient hvor det ønskes badevannskvalitet, eller som har andre brukerinteresser, vil det bli stilt krav om et ekstra rensetrinn.

Sandfilter

- Sandfilteranlegg kan kun tillates for rensing av gråvann.
- Sandfilteranlegg etablert før 2005 må påregnes oppgradert.

Tette tanker – tillates kun i særskilte tilfeller!

- Tette tanker for svartvann tillates unntaksvis for helårsboliger. For andre typer virksomheter, hytter med lav sanitær standard, forsamlingshus, idrettshus og lignende kan tett tank for totalavløp (svartvann + gråvann) tillates, dersom andre løsninger ikke kan benyttes.

Biologiske filtre for gråvann

- Tillates for bruk på hus/hytter uten vannklosett og for hus/hytter med tette tanker for svartvann eller andre toaettløsninger.
- Filtermediet som omsøkes skal ha dokumentasjon på fosforbindingsevne.

Slamavskiller

- Slamavskillere skal være i henhold til gjeldende standarder, og godkjent i henhold til NS-EN 12566-1.

Forsøksanlegg

Omsøkte anlegg som ikke er dimensjonert i henhold til VA-miljøblad kan få status som forsøksanlegg. For disse vil det være utvidede krav til prøvetaking og oppfølging etter avtale med kommunen.

Dimensjoneringskriterier

Alle anlegg skal utformes og dimensjoneres i henhold til gjeldende VA-miljøblad.

Etterpolering

Ved utslipp til sårbare resipienter kan etterpolering - ekstra rensing etter minirensenanlegget, være nødvendig. Valg av etterpoleringsløsning vil variere, avhengig av hvilke parametere det er ønskelig å fokusere på i forhold til etterpoleringseffekt.

Etterpolering::

1. Rensing av fosfor, bakterier og tilbakeholdelse av slam. Forutsetter grunnundersøkelser.
2. Utslippspunktet skal utformes slik at utslippet ikke er enkelt tilgjengelig for uvedkommende, og slik at igjenslamming og gjenfrysing hindres. Der brukerinteressene tilsier det, skal utslippet anordnes som diffust utslipp.

Prøvetakingskum skal som hovedregel plasseres sist i anlegget, etter etterpolering.

SØKNAD OM UTSLIPPSTILLATELSE OG TILLATELSE TIL TILTAK

Nye avløpsanlegg og oppgradering av gamle avløpsanlegg krever søknad om utslippstillatelse etter forurensingsforskriften og igangsettingstillatelse i henhold til plan- og bygningsloven.

Søknaden skal utfylles i samråd med en kvalifisert fagperson.

- Alle relevante punkter i søknadsskjemaet skal være utfylt og nødvendige vedlegg skal sendes inn sammen med søknaden.

Spesielt for infiltrasjon:

- Dybde for plassering av anlegget skal opplyses for filterbed og infiltrasjonsanlegg.

- Ved søknad om infiltrasjonsanlegg skal det vedlegges en beskrivelse av grunnvannets strømningsretning og grunnvannsgradient. Avstand til grunnvann skal være minimum 1 meter.
- Kornfordelingsanalyse, eventuelt også infiltrasjonstest, skal utføres og vedlegges søknaden.
- Beskrivelse av jordprofil med skisse og foto. Disse skal vise nivået hvor jordprøve er tatt ut. Forutsettes at det gjennomføres sjaktning.
- Anleggets forventede levetid skal dokumenteres.

Vurdering av forurensningsfare

Forundersøkelsen skal inkludere en vurdering av andre helse- og hygienemessige forhold, samt utslippets betydning for brukerinteresser som fiske, bading, rekreasjon og lignende.

Se VA-miljøblad nr. 100.

Dersom avløpsanlegg plasseres slik at det kan komme i konflikt med drikkevannskilder eller grunnvannsforekomster vil kommunen kunne stille krav om prøvetaking av drikkevann både på egen eiendom og naboeiendommen, før og etter etablering av avløpsanlegg.

Generelt vil det ved drikkevannskilder nærmere enn 100 meter fra avløpsanlegg bli stilt krav om at det gjøres en forurensningsvurdering av fagkyndige på området.

Ønskelig med fellesløsninger!

Forurensningsloven stiller krav om at avløpssituasjonen også for spredt bebyggelse skal sees i en helhet. Felles renseløsninger gir økonomiske og driftsmessige fordeler.

KOMPETANSE HOS PROSJEKTERENDE OG UTFØRENDE.

Nøytral fagkyndig skal ha fokus på å etablere den renseløsningen som er best egnet ut fra de naturgitte forutsetningene, miljø, brukerens interesser og økonomi, uavhengig av type renseløsning eller produsent.

- Kommunene og tiltakshavere krever fagkyndige innen søknad, prosjektering og utførelse som har både formell utdanning og praktisk erfaring.

DRIFT/SERVICE:

Generelt:

Slamtømming skal administreres av kommunen. Se lokal forskrift om tømming av slamavskillere, septiktanker m.m. Eidsvoll kommune administrerer all tømming av slam, bortsett fra minirensanlegg.

Alle anlegg med bevegelige deler og dyser skal ha egen serviceavtale med fagkyndig firma og det skal utføres service minimum 1 gang hvert 5. år. Det skal utføres en kjøretest av bevegelige deler, pumpe, dyser og nivåalarmer etc. Servicen bør også inneholde en kontroll av ev. synlige vannoppslag/utsig av urensset avløpsvann, kontroll av vannnivå i peilerør, rengjøring av pumpeump og dyser.

Minirenseanlegg skal ha egen serviceavtale etter anvisning fra leverandør. Det skal som minimum være en årlig service. Service skal inneholde visuell kontroll av vannkvalitet, doseringsutstyr og kjemikaliebeholder.

Kopi av servicereporter skal oversendes kommunen av servicepersonell umiddelbart, men senest 2 uker, etter utført service. Denne servicereporten skal inneholde beskrivelse av eventuelle mangler ved anlegget. Rapporten skal også inneholde resultat av måling av ortofosfat. Kopi av servicereporten skal ligge hos anleggseier. Anleggseier skal gjøres oppmerksom på eventuelle mangler ved anlegget, og feil/mangler må være utbedret innen neste service.

Manglende utførte servicer eller manglende oppfølging av rapporterte feil vil bli møtt med sanksjoner fra kommunen.

Sandfilteranlegg

Rensegrad for sandfilteranlegg skal dokumenteres ved vannprøve for bestemmelse av total fosfor, innsendt til et akkreditert laboratorium hvert 4. år. Anleggseier er selv ansvarlig for å få utført prøven og få resultatene sendt over til kommunen. Sandfilteret må byttes ut dersom det ikke opprettholder rensegrad for fosfor.

Filterbed/kunstige våtmarksanlegg

For anlegg eldre enn 10 år skal renseevne dokumenteres, deretter hvert 5. år. Filteret må byttes ut når det ikke lenger oppnår rensekraft i henhold til utslippstillatelsen. Anleggseier er selv ansvarlig for å få utført prøvene og få resultatene sendt over til kommunen.

All prøvetaking skal utføres av fagkyndig foretak, og bekostes av anleggseier.

UTFYLLENDE TEKNISKE KRAV:

Generelt:

- **Prøvetakingskum:** for å føre kontroll med anleggenes rensekvalitet er det viktig å ha en egnet prøvetakingsmetode, som ikke skiller mellom anleggstypene, og som er enkel og forutsigbar i bruk. Kommunen stiller derfor krav til at det etableres en ekstern prøvetakingskum på alle avløpsanlegg med utslipp til overflateresipienter.
- **Plassering:** Anlegget må monteres slik at det er tilgjengelig for vedlikehold. Merk at det kan være egne krav til anleggets plassering og adkomst for tømmebil, for eksempel krav til helårsveg.
- **Søknad om ferdigattest:** Når det sendes inn søknad om ferdigattest til kommunen etter at anlegget er bygget, skal det vedlegges kart, tegninger og bilder som dokumenterer anleggets plassering (koordinatfesting) og utforming. Dybde skal angis for infiltrasjonsanlegg, sandfilter og filterbed.

Infiltrasjonsanlegg:

- **Støtbelastning:** V/A Miljøblad 59 stiller i utgangspunktet krav til støtbelastning ved pumping bare på anlegg med mer enn to grøfter/fordelingsrør. Kommunen anser det likevel for en såpass stor driftsmessig fordel med pumping at den nå anbefaler dette på alle infiltrasjonsanlegg.
- **Peilerør:** for å føre kontroll med eventuell gjentetting av infiltrasjonsfilteret og/eller vannoppstuvning i filteret skal alle infiltrasjonsanlegg etableres med peilerør.

Filterbedanlegg

- Alle filterbedanlegg skal ha både tids- og nivåstyring på pumpen.
- Etter anlegget skal det etableres utløpskum/nivåkum for justering av vannivået i filteret.
- Anlegget skal dimensjoneres for minimum 15 års levetid med hensyn på fosforbinding.

Tett tank:

- Tett tank skal ha alarm ved høyt nivå.
- Det forutsettes installering av vannbesparende toalett (maksimal spylemengde 1 l/spyling), og størrelsen på tanken bør være stor nok til at en tømning per år er tilstrekkelig.